

RƏSUL RZA

S İ - A U

Azərbaycan Uşaq və Gənclər Ədəbiyyatı Nəşriyyatı
Bakı-1951



Gecə idi. Qaranlıq hər tərəfi bürümüşdü. Balaca aktyor Si-Au ayağındakı yekə əsgər çəkmələrini şappıldada-şappıldada gedirdi. O, tək deyildi. Yanında yoldaşları vardı.

Bu dəstə cəbhədə Çin döyüşçülərinə tamaşalar göstərən könüllü aktyorlar dəstəsi idi. Si-Au atasının üzünü görməmişdi. Anası vərəmdən öləndə, Si-Au üç yaşında idi. Si-Aunun yaxşı səsi vardı. Bir gün o, aktyor dəstəsinə rast gəldi. Qoca aktyor Lin-Lu ondan soruşdu:

— Qoçağım, nə bacarırsan?

Si-Au cavab vermədi, bir az fikirləşdi. Sonra başını silkələyib, alnına tökülmüş saçını yuxarı atdı, gözlərini bir nöqtəyə zillədi və gözəl, titrək bir səslə bir nəğmə oxumağa başladı. Bu nəğməni Si-Au özü düzəltmişdi. Bu, balaca partizan Dzin-Ay haqqında nəğmə idi.

Aktyorlar dayanıb Si-Aunun nəğməsinə qulaq asırdılar. Si-Au get-gedə daha yaxşı, daha gözəl oxuyurdu:

Bir qaranlıq gecədə,
Dzin-Ayım yola düşdü:
Ay çıxdı sağ tərəfdən,
Kölgəsi sola düşdü.
Yol uzun, gecə qara,
Dzin-Ay, səfərin hara?
Urəyin necə qızdı
Sirrli qaranlıqlara ?
Mənim dostum, həyanım,
Balaca partizanım!

Səngərdə atasıyla
Dzin-Ay üz-üzə gəldi.
Atası dedi:—Dostlar,

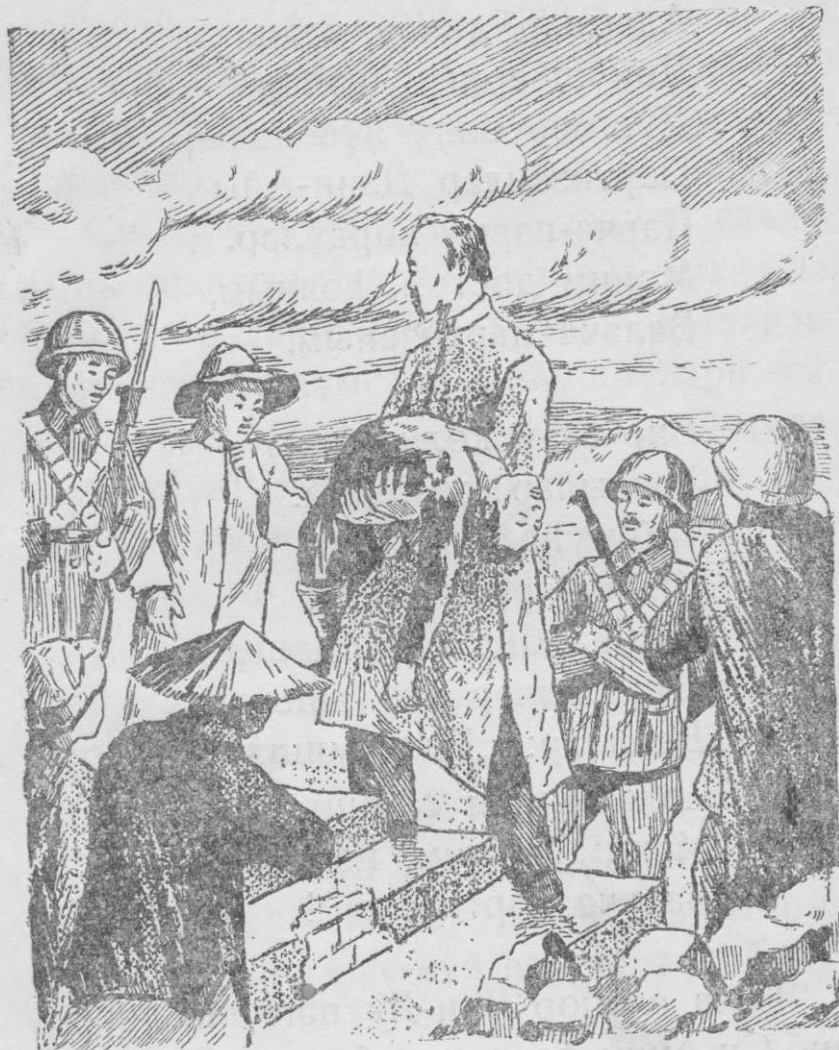
Bir əsgər bizə gəldi;
Uğurlu olsun sonu!
Oxşadı, öpdü onu;
Dedi:—Badamgöz oğlum,
Yaxşı tanı yaponu!
Mənim dostum, həyanım,
Balaca partizanım!

Bir gün qalın meşəyə
Böyük vəlvələ düşdü.
Aralıq qarışanda
Dzin-Ayım ələ düşdü.
Göy bulut, gecə yarı,
Düşmən kəsmiş yolları.
Dzin-Ayımı tutdular
Yapon qarovulları.
Mənim dostum, həyanım,
Balaca partizanım!

Yapon ona, „din!“— dedi.
„Kiminkisən? Nəçisən?
Bu cığırırsız meşəni
Keçib gəldin necə sən?
Bizə qarşı Çin nədi?
Beş yüz nədi, min nədi?!“
Yapon çox hədə gəldi,
Dzin-Ayım heç dinmədi.
Mənim dostum, həyanım,
Balaca partizanım!

Ləpirinin yerində
Əriyəndə təzə qar;
Balaca partizanı
Boğazından asdılar.
Onu yuxuda bildi,
Körpə budaq əyildi.
Bu ağır yuxusundan
Dzin-Ay duran deyildi.
Mənim dostum, həyanım,
Balaca partizanım!

Gözlədilər yolunu,
Dzin-Ay geri gəlmədi.



Bir ilan vurmuş kimi
Adamlar dincəlmədi.
Döyüş yerində səhər
Düşmən öldü yüz nəfər,
Partizanlar Dzin-Ayı
Parça-parça gördülər.
Mənim dostum, həyanım,
Balaca partizanım!

Bir ağac kölgəsində
Qazdılar məzarını.
Tabutuna qoydular
Kiçik yaraqlarını,
Üstünə bir baş daşı,
Tökmədilər göz yaşını;
Dedilər: „Bitməmişdir
Hələ Çinin savaşı".
Mənim dostum, həyanım,
Balaca partizanım!

Qoca aktyor Lin-Lu nəğməni dinləyib Si-Aunu
bağrına basdı. Onu dəstəyə qəbul etdi. Az bir
zamanda Si-Aunun nəğməsi dillərə düşdü. Bütün
döyüşçülər Si-Aunu tanıdı...Cəbhə boyunda tamaşa

göstəriləndə, adamlar tez-tez əl çalır, balaca Si-Aunu istəyirdilər.

Si-Ay tez-tez alnına düşən saçlarını yuxarıya ataraq, səhnəyə çıxardı. Qıyıq gözlərini bir az da kiçildərək, gülümsəyə-gülümsəyə döyüşçüləri salamlayırdı. Nəğmə oxumağa başlayanda, onun üzünü xəfif duman kimi bir kədər pərdəsi örtərdi. Onun qara oynaq gözləri bir nöqtəyə dikilib qalardı.

Bir gün yenə aktyorlar tamaşa göstərirdilər. Si-Aunu tələb edənlərə, qoca Lin-Lu sevinclə:

—Si-Ay, bu saat, bu saat,—deyirdi.

Ancaq bu gün Si-Aunun növbəsi gələndə o, səhnədə görünmədi. Hamı onu tələb edirdi. Səsküy hər tərəfi bürümüşdü.

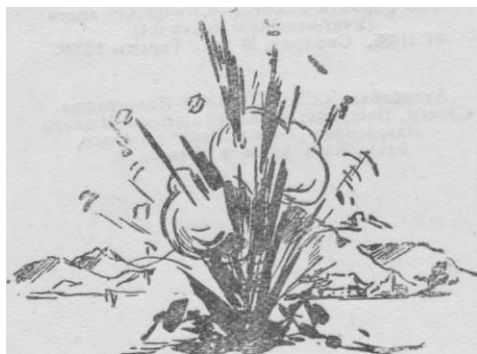
Birdən səslər kəsildi, hamı səhnəyə baxdı. Qoca aktyor Lin-Lu ağır addımlarla səhnəyə gəldi. O, gəlib səhnənin ortasında dayandı. Qocanın qucağında bir uşaq meyiti vardı. Bu Si-Aunun meyiti idi. Uşağın bədəni hələ soyumamışdı. Bir az əvvəl atılan bir düşmən gülləsi balaca Si-Aunun sinəsini dəlib keçmiş, onun nəğmə deyən dodaqlarını əbədi susdurmuşdu. Bu mənzərəni görəndə döyüşçülər arasında bir zümzümə başladı.

Bu zümzümə yalnız qalib həzin-həzin ağlayan bir ananın iniltisinə oxşayırdı.

Səs get-gedə qüvvətlənir, get-gedə nəğmənin sözləri daha aydın eşidilməyə başlayırdı. Bütün döyüşçülər bir yerdə Si-Aunun nəğməsini oxuyurdular.

Ləpirinin yerində
Əriyəndə təzə qar
Balaca partizanı
Boğazından asdılar.

Onun nəğməsi qaldı
Cəbhədə yaraq kimi.
Səngər-səngər dolaşdı
Mübariz bayraq kimi.
Mənim dostum, həyanım!
Balaca partizanım!
Balaca partizanım!



Redaktoru *Əyub Abasov*
Rəssamı *Ə.Zeynalov*
Texredaktoru *Ə.H. Mir Cəfərov*
Korrektoru *A. Zahirov*

Çapa imzalanmış 4/IX-51
Kağız formatı 60x84—0,37=0,7 çap listi.
(Uçot-nəşriyat listi 0,4)
FQ 11486. Sifariş № 143. Tirajı 10000.

Azərbaycan SSR NS yayınında Poliqrafiya
Sənaye, Nəşriyat və Kitab Satışı İşləri
İdarəsinin „Qızıl Şərq“ mətbəəsi,
Bakı, Həzi Aslanov küçəsi, 80.